

נידון לעשר שנות מאסר עלידי הרומנים, אתל עלתה ארצה.

עיה סיפרה אתל כי שטטנר הלשין עליה בפני הנאצים, וכי הרבר נודע לה מפי יהודי אחד, שמונה עליידי הנאצים לראש-עירייה. יהודי זה, אחד גרינברג, הואשם אמנם בהא- שמות דמות לאלה שהוטחו בפני קסטנר, ני- דון ל-25 שנות מאסר. טענה אתל שפיגל: שטטנר היה פושע מלחמה, והיא היתה תוב- עת אותו לדין לו היה לה פנאי. לא הוסבר: כיצד הגיע שטטנר בכל זאת כ"פרטיטון מסו- כן" למחנה-ריכוז.

מה בנוגע ? גם העד שבא אחריה היה חלש-זכרון, פקיד-המכס בן יהודה, ידע כי ברור שכל דבר נרשם במכס. כשנשאל איה רישום המטען של אונייה מסויימת, א/ק נחשון, שמטענה הגיע לרבות ל"י, נסתבר כי הרישום איננו. לעומת זאת הוא ידע כי שטטנר התייחס רע לפועלים, אך כשהוזכר לו כי הפועלים טענו את ההיפך, הודיע שאינו יכול לענות על שאלה זו.

כך נמשך המיסדר המפליא, כשאשמות של רצה, הלשנה וחבלה מנסרות באולם בית- הדין, מה שלא היה ברור: מה כל זה נוגע להאשמה הפשוטה כי גדולי-המכס של חר- שיטטן גנבו את סחורות המכס.

תל-אביב

רק בלי בתים משותפים

הפער בין חלום ומציאות הוא, כידוע, גדול מאד. כלל זה נכון אפילו לגבי תל- אביב. כך נסתבר למי שקרא, השבוע, את המזור היומי בהארץ החזור, באותיות זעיר- רות, על מה שכתב עתון זה לפני 30 שנה. כי בדיוק לפני 30 שנה נאם מאיר דיונוגוף, ראש-העיר של העירייה תל-אביב ליד יפו, על עתיד עירו, תוך ניתוח תכניות שונות.

סבר דיונוגוף, אחרי שהתפעל כראוי מן ה- עובדה כי 120 הדונם הראשונים של תל- אביב התרחבו על כני 5000 דונם: "חלק י- דוע בעיר תתפוס התעשייה. גם המסחר יתפוס מקום חשוב. אולם בתל-אביב יש לפתח גם את ענף התיירות. גם בתור עיר הבראה יכולה

נאשם ואסרמן בתצלום המשטרה
לא התלצה, לא תצלום

תל-אביב לתפוס מקום חשוב, כיון שהיא נמצאת על חוף הים, אקלימה נוח ויש בה גומשך כל השנה פירות היפים לחולים."

רחובות מישחק. ראש-העיר, שלא חלם עדיין על בעיית החידקים בים, ניחש לעומת- זאת התפתחות אחרת. "קודם כל יש להקל על התחבורה עם העולם הגדול, ולפיכך נת- עורר הרעיון להעביר את מרכז מסילת-הבר- זה לתל-אביב. הממשלה עשתה את לוד המר- כז בזמן (מלחמת-העולם הראשונה) לשם כור- גות אסטראטגיות. עכשיו אין כבר טעם בכל- אלה. בינתים אנו צריכים לדרוש שתינתן לנו רשות לבנות מוזח בים תל-אביב." שיער דיונוגוף: תוך עשר שנים, היינו עד שנת 1935, תגיע תל-אביב עד לירקון.

דיונוגוף שדרש מעל עתונאי לכתוב ולפר- סם כל נאום שלו מלה במלה, לא התעלם • פעם הגיש תלונה רשמית לעורך הארץ על כי אחד הכתבים העז לקצר את נאומו, אסר על אותו עתונאי לחזור ולהיכנס לבית- העירייה.

מבעייה חדשה ובלתי-ינעמה. הנסיון הוכיח שתל-אביב, במקום שאמרו לעשותה עיר שקטה ונוחה לעבודה, נעשתה לעיר הומיה. כל החיים שלנו יוצאים אל הרחוב, הרחוב נכ- נס אל הבית, אין מקום לעצום, למשחקים, ואי-אפשר לעבור ברחוב. ההצעה: לבנות תתרכז כל התנועה, ובין הרחובות הראשיים האלה לסלול רק רחובות צרים. את השטח שייחסק ביקש דיונוגוף להקדיש לגנים ו- "רחובות מישחק ושעשועים" לילדים. "אנו רוצים לגדל דור צעיר שיהיה בריא ושלם ברוחו ולא גלותי, תשוש-כוח ומעוטר-דם." אולם שום חלום מחלומותיו לא ספג מכה כה מוחצת כחלומו האחרון: יש "להתנגד בהחלט לכל שיטה של רחובות גדולים ולבי- תים משותפים. כל בית צריך להכיל שתי דירות, אבל כל 50 בית יכולים לנטוע גן משותף לתועלתם."

דרכי חיים

חדיגיה האומללה

חדיגיה גנום אל-סוסי היתה תמיד אימללה. בגיל 12 נשלחה מעיר מולדתה לטקיה שב- סוריה, להינשא לעבד אל-סלאם ערפאת, פר- על נחושת בעגימי, יפו. בעלה הביא אותה אליו כי לפי החוק התורכי של אז, היה איש שנשא אשה זרה פטור משרות צבאי.

חמש שנים לאחר מכן כבשו האנגלים את יפו. עבד אל-סלאם שוב לא היה זקוק לתעו- דת-שיחרור מהצבא התורכי. הוא גירש את חדיגיה, לאחר שילדה לו ארבעה ילדים.

מה עושים כמסגר ? המשבר הגדול השני בחייה של חדיגיה בא עם כיבושה מח- דש של יפו. ב-1948 ברח עבד אל-סלאם ל- נבלוס, עיר מולדתו, לקח עמו את שני הבנים שחיו עד אז עם אמם ומדינסוה. בגל הגואה של הבריחה, נשארה חדיגיה בחדרה הקטן ב- מנשייה.

גורלה דמה לגורל ערבים רבים: היא נוש- לה ממקום מגוריה. חדיגיה, עתה בת 55, הת- דפקה על דלתות, פנתה לועד העדה המוס- למית ביפו שימצא לה מחסה. הקאדי ריחם עליה, הקצה לה חדרון בבנין המסגד המקי- מי. את שעות היום בילתה בעיקר בתל- אביב, כעונות בית.

כעבור זמן קצר נדרשה לפנות את החד- רון. "ריננו אחרי שאני מרגלת בשביל ה- הודים" הסבירה. "אבל האמת היא שלא רצו שאני אראה כיצד הם משתמשים במסגד כמרכז נגד ישראל. הם הציעו להעביר אותי בחשאי אל מעבר לגבולות, אבל סרבתי. אני כבר זקנה מכדי לעבור ממקום למקום."

אין לה סכנינות. חדיגיה לנה שבועות ארוכים תחת ניפת השמים. בני עירה הער- ביים הפנו אותה לידידיה היהודיות; אלה הביעו את אהדתן, הצטערו על כי טרם הגיע הזמן בו תוכל ערביה לגור בתל-אביב. "מי יודע?" אמרה לה אחת מהן, "אולי בעוד 15-20 שנה."

השבוע עברה חדיגיה בין מכריה מחדש. "אם לא אמצא מקום מגורים תוך שבועיים," הודיעה, "אחפש לי מקלט בעולם הבא. אין לי סבלנות לחכות 15-20 שנה. וגם אז לא בטוח כי יתנו לי מקום להניח את ראשי."

פנעים

תשוקת נעורים

"יין, נשים ושירה" אומר הפתגם. היין כבר מילא את כוסם של נסים מכלוף (18) והלפו- הסן (24) ממעברת פרדס-תנה. עתה הגיע תור הנשים. בחברת שתוי שלישית התדפקו הבהורים בערב חג הברכות, כשהם לכו- שים מכסני דוגריז דהוייב, על דלת צריפה של אסתר שלומביץ' בת ה-60.

לא במקרה פנו אל דלתה, הם ידעו היטב עם מי יש להם עסק. גם אסתר ידעה את לקוחותיה, שניהם בריונים ידועים מעברה, שיחקו בקלפים, שלחו יד בכל מיני עיסוקים אפלים והפילו את התימתם על כל התושבים. את נסים היטיבה להכיר עוד יותר. הוא נהג לבקרה מדי פעם, נהנה מגופה וסירב לשלם את התמורה. אסתר מיהרה, איפוא, להגיף את הדלת.

פעם ועוד פעם. השלישי הסתלק, אולם נסים וחלפו החליטו כי לגברים כמותם אין לסרב, פרצו את הדלת ונכנסו. כאן החל קרב פנים-אל פנים. נסים, בסערת נפשו, חבט בפני חשוקתו, פגע בעינה והשכיבה בכוח על המיטה. חלפו עזר על ידו. תוך כדי כך התי- עופפה המנורה, התהפכה הפלילית, שחיימה אותה שעה את סעודת-החג, והצעקות החרידו את השכיבה. אולם כל אלה לא הרתיעו את השנים מל-

בצע את זממם. חלפו החזיק בכוח בעוד נסים אונס את בעלת-המקצוע בת ה-60.

אסתר נחלצה וקמה, דחפה בכוח את מאה- ביה וברחה בשמלתה המשוטעת לצריף שכנה. השנים לא אמרו נואש, רדפו אחריה. שמואל סגל, השכן הטוב, רצה להגן על כבודה של שכנתו, נאלץ לנטוש את המערכה לאחר שנתכבד בפנס בפרצופו. אסתר הלא- כל-כך-צעירה נאנסה שנית.

יחד עם השנים, נעלמו מצריף השכן עם תום המבצע גם שתי לירות ושמונים גרוש, שהיו מונחים על השולחן.

אפילו אצל בת 60. בבית-המשפט טען נסים להצדקתו: "היא רצתה לידה, לי היו רק 36 גרוש והייתי שתיי." אולם טענתו לא הועילה. העופש טען אחרת: "השנים ביצעו

הווי

עד אפו ועד המותו

בעכו, התרגו יעקוב פלדמן על חמותו, שהתנגדה ליחסיו עם חברת אשתו, נטל אגר- טל, זרק אותה לעבר חמותו, נפצע באפו מרסיסי הכלי שהחטיא את המטרה.

נכט נכט בששון

בסאטון, בריטניה, ערכה המועצה המקומית נשף עממי גדול לכבוד מציאת נפט בקרבת העירייה, ביטלה אותו ברגע האחרון ממי,

מוכת גורל אי-סופי
לא במסגד, לא בתל-אביב

כשהתברר שהנפט נשפך לאדמה מצינור שבור שהוביל לאחד מבתי הויקוק בעיר סמוכה.

גנבנו, פשענו...

כשהתברר שהנפט נשפך לאדמה מצינור שבור שהוביל לאחד מבתי הויקוק בעיר סמוכה.

טוב למות בעד ארצנו

בהרצליה, קיבל חייל צה"ל בתוך חבילת- השי של הוודע למען ההייל מכתב מילדה תל-אביבית שכתבה לו: "שתהיה חייל גי- בור ותמות למען המולדת."

הזמן עשה את שלו

בתל-אביב, נשפט גנב על גניבת שווייך של גברת בשפת-הים, טען להגנתו: "אני סו- בל מכיב-הקיבה, והרופא ציווה עלי לקחת כל שלוש שעות תרופה. האם יכול אני לנחש מה השעיה?"

אזנך היה הרגלים

בבואנוס-איירס, ארגנטינה, זכה קארלוס סנדרני בתואר אלוף הריקוד, לאחר שרקן 106 שעות רצופות עם שלוש בנות-זוג ש- התחלפו לסירוגין.

נספך החלומות

בטוקיו, יפאן, לאחר שמשרד-החינוך ערך בין תלמידי בתי-הספר העממיים משאל בד- בר המקצוע שהיו רוצים לעסוק בו לכש- יגדלו, נתקבלה תשובתו של תלמיד כיתה ד' שהודיע כי הוא בוחר במקצוע: קיסר יפאן.

אינפנטיליות ריאליסטית

בעין-חרוד, לאחר ביקור בתערוכה של ציור מודרני שנערכה במשכן לאמנות, הש- מיע אחד מילדי הגן ביקורת קצרה וממצ- תית: "זה כמו הציורים של יובל ואסתר."

חיות

יש לנו תיש

"לך לכל הרחות", צעק רפאל זונדר (53) גבר קרח בגיל העמידה, לעבר תיש שרבץ באמצע הכביש בקרית בנימין. התיש לא הלך אף לרוח אחד, התעקש, נשאר במקומו. זונדר לא אהב שחיות יצחקו ממנו. נטל וידה אבן במצחו של התיש. התיש המשיך לרבוץ תחתיו, הוכיח עקשנות רבה מההולך על שתיים. שהלך לדרכו ושכח את התיש. לא שכח את התיש יחיא זכריה, תימני שחום, צנום, בעל זקן תיש. הוא מצא את תישו רובץ באמצע הכביש הצר, וכשרצה להקימו גילה כי הוא משותק. האבן שפגעה בראש התיש שיתקה את רגליו. לא פחת מיחיא, שנאלץ לשחוט את התיש, קיפחו גם העינים של קרית-בנימין שהנהו מזויגן אתו, הביאו צאצאים רבים לא ר הקריה.

לעזים לא היתה דרך נאותה להגבת. ליחיא היתה. בבית-המשפט המתווי בחיפה הגושה תביעה פלילית, האשמה: פגיעה בבהמה, האשם: רפאל זונדר. ניסוח האשמה לא מצא חן בעיני יחיא. אמר הוא: "התיש שלי היה פיקה, הוא לא היה בהמה. אבל מה לעשות — השכנתי זים אוחזים את החוק!"

הארץ

הבניין המכונה מימין הוא בניין בית- החולים אל-רחמה שחזיתו נראית הרוסה (העולם הזה 934).

דוד מ, נתניה הנעמד על קוצו של יוד? ימאים בעלי נסיון קמו מבין אנשי ה- "הגה", שהשיטו קרוב ל-160 ספינות ה- העפלה (במחנה).

היים עופר, רמת-השרון תנו ההגנה בידיים נאמנותו בשתי נקודות אלה עדיין יש חילוקי- דעות בין הצדים. כן מתנגד הפועל המזרחי לסעיפו של מר בן-גוריון בדבר מעמד הרבנים. א. אבן, תל-אביב לצוד תיקים במים עכורים?